

Vlaamse Regering

**Erfgoedconvenant tussen
de Vlaamse Gemeenschap en het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband van
het Land van Waas**

De partijen

Tussen:

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering in de persoon van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel;

en

Het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband van het Land van Waas, afgekort als de I.C.W., vertegenwoordigd door de heer Kris Van der Coelden, voorzitter, en de heer Francois Smet, ondervoorzitter die handelen ter uitvoering van de beslissing van het Directiecomité van 08 december 2004, hierna de I.C.W. te noemen;

wordt overeengekomen wat volgt:

Hoofdstuk I. Begripsomschrijving, toepassingsgebied en timing

Artikel 1. In dit convenant wordt verstaan onder:

1° cultureel erfgoed: materiële en immateriële betekenisdragers uit het verleden, die gemeenschappelijke betekenissen verkrijgen binnen een cultureel referentiekader;

2° zorg voor het cultureel erfgoed: het voor de gemeenschap bewaren en onderzoeken van het cultureel erfgoed ;

3° ontsluiting van het cultureel erfgoed: het voor een breed publiek zichtbaar maken, het toegankelijk maken van de betekenissen van het cultureel erfgoed voor de gemeenschap en het voortdurend actualiseren van deze betekenissen;

4° intergemeentelijke samenwerking: samenwerking tussen gemeentes als bedoeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking ;

5° werkingssubsidie: een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten voortvloeiend uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont;

6° decreet: het decreet van 7 mei 2004 houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid;

7° werkingsjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;

8° het Land van Waas: zijnde de gemeenten Beveren, Kruikeke, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster die allen deelnemen aan het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband van het Land van Waas;

9° lokaal: binnen het Land van Waas.

Art. 2. Dit erfgoedconvenant is van toepassing op het cultureel erfgoed aanwezig op het grondgebied van het Land van Waas.

Art. 3. Het erfgoedconvenant wordt gesloten voor een periode van vier jaar die aanvangt op 1 januari 2005 en eindigt op 31 december 2008.

Hoofdstuk II. Doelstellingen

Art. 4. §1. De Vlaamse Gemeenschap wil met haar cultureel-erfgoedbeleid:

1° een coherent beleid voeren dat gericht is op verwerving, behoud en beheer, duurzame ontwikkeling, wetenschappelijke en publieksgerichte ontsluiting en maatschappelijke integratie van het cultureel erfgoed. Elke erfgoedactor heeft de taak om vanuit een geïntegreerde aanpak een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed te stimuleren. Een evenwicht tussen de verschillende functies is hierbij van belang;

2° de kritische, creatieve en reflexieve omgang met het cultureel erfgoed stimuleren. Dit kan bijdragen tot het ontwikkelen van een referentiekader waarbinnen maatschappelijke en culturele fenomenen kunnen worden geïnterpreteerd. Het model van interculturaliteit wordt zo ook in het cultureel-erfgoedbeleid als doelstelling naar voor geschoven;

3° dat door publieke ontsluiting en integratie van het cultureel erfgoed in de maatschappij een verhoogde belangstelling ontstaat voor het cultureel erfgoed. De Vlaamse Gemeenschap spoort verschillende actoren uit het cultureel-erfgoedveld en actoren uit de samenleving aan een bijzonder beleid te ontwikkelen om specifieke doelgroepen naar de verenigingen en het erfgoed toe te leiden en diverse werkvormen te ontwikkelen die streven naar een grotere participatie;

4° de internationale werking van het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen stimuleren en de aanwezigheid van het Vlaams cultureel erfgoed en het Vlaams Cultureel-erfgoedbeleid in het buitenland versterken;

5° de semi-professionele aanpak opwaarderen als werkvorm sui generis;

6° de ontwikkeling van een gemeenschappelijk kennis- en expertiseplatform voor alles wat met cultureel erfgoed in al zijn dimensies te maken heeft stimuleren;

Om deze doelstellingen te bereiken wil de Vlaamse Gemeenschap:

1° weten welke rijkdom en diversiteit aan cultuur erfgoed in Vlaanderen aanwezig is;

2° de toestand waarin het cultureel erfgoed zich bevindt kennen;

3° een inhaalbeweging en een overkoepelend actieplan voor de archiefsector uittekenen;

4° de erfgoedinstellingen en verenigingen aanzetten tot deskundigheidsbevordering;

5° aanzetten tot samenwerking binnen de erfgoedsector en met diverse geledingen in de maatschappij in het algemeen;

6° informatie- en communicatietechnologieën implementeren in het cultureel erfgoedveld.

§2. Met het erfgoedconvenant wil de Vlaamse Gemeenschap aan de lokale overheid de mogelijkheden geven te werken aan een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid, voor het cultureel erfgoed, als bedoeld in artikel 2. Het

erfgoedconvenant zorgt voor een erfgoedbeleid op maat, aangepast aan de behoeften van het Land van Waas en dicht bij de lokale bevolking.

Met het erfgoedconvenant wil de Vlaamse Gemeenschap:

- 1° de I.C.W. ondersteunen bij de ontwikkeling van en het uitvoeren van een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid, als bedoeld in §1, 1°, voor het cultureel erfgoed aanwezig op het grondgebied van het Land van Waas;
- 2° het maatschappelijke draagvlak voor het cultureel erfgoed verdiepen, verbreden en vergroten;
- 3° aanzetten tot een actualisering, eigentijdse interpretatie en integratie van het cultureel erfgoed in de maatschappij en zo de maatschappelijke functie van het cultureel erfgoed versterken;
- 4° de dialoog bevorderen tussen de verschillende erfgoedinstellingen en -verenigingen enerzijds en de vele geledingen van de maatschappij anderzijds met het oog op samenwerking en expertiseuitwisseling;
- 5° zorgen voor het ontstaan van expertiseplatformen op lokaal niveau over de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed en met betrekking tot de ontwikkeling en het uitvoeren van een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid;
- 6° de I.C.W. ondersteunen bij de ontwikkeling van en het uitvoeren van een bijzonder beleid om specifieke bevolkingsgroepen naar de verenigingen en het erfgoed toe te leiden en hen zo bij de studie van en zorg voor lokale geschiedenis en allerlei vormen van erfgoedzorg te betrekken.

De realisatie van dit doel vraagt aandacht voor de publieksgerichte en maatschappelijke integratie van het cultureel erfgoed rekening houdend met het verwerven, het behoud en beheer, de duurzame ontwikkeling en de wetenschappelijke ontsluiting van het cultureel erfgoed.

Art. 5. §1. De I.C.W. en het Land van Waas willen:

- 1° het cultureel-erfgoedbeleid een volwaardige plaats geven in de ruimere context van het cultuurbeleid, naast het kunstenbeleid of het sociaal-cultureel werk. De basis van het cultureel-erfgoedbeleid wordt gevormd door culturele ontsluiting, publieksparticipatie, inventarisatie en behoud en beheer van het cultureel erfgoed;
- 2° werken aan de uitbouw van een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid op lokaal niveau en de lokale erfgoedinstellingen, -verenigingen en actoren aansporen om plaatselijk samen te werken;
- 3° streven naar een streekgerichte en gemeenteoverschrijdende aanpak van het cultureel-erfgoedbeleid vertrekkend vanuit het gemeentelijke cultureel-erfgoedbeleid en met respect voor de eigenheid van elke gemeente afzonderlijk;

§2. De I.C.W. wil met het erfgoedconvenant:

- 1° het talrijk aanwezige, maar vaak weinig gekende, cultureel erfgoed in het Land van Waas 'gebruiksklaar' maken (klaarmaken voor publieksparticipatie), zijn maatschappelijke plaats versterken en het beheer ervan verbeteren;
- 2° het cultureel erfgoed dat zijn betekenis heeft verloren of dreigt te verliezen opnieuw de nodige symbolische slagkracht geven door het in een eigentijdse, historische, maatschappelijke en ruimtelijke context te plaatsen;
- 3° de inventarisatie en het behoud en beheer van het cultureel erfgoed binnen het toepassingsgebied garanderen met het oog op toekomstige generaties;
- 4° het maatschappelijk draagvlak voor het cultureel erfgoed binnen het toepassingsgebied vergroten waardoor voldoende middelen kunnen vrijgemaakt worden voor behoud en beheer en onderzoek;
- 5° de expertise-uitwisseling en netwerkvorming bevorderen tussen sectorale erfgoedactoren;

6° zich richten op een streekgerichte en gemeenteeverschrijdende benadering binnen het Land van Waas en vanuit de eigenheid van het intergemeentelijk samenwerkingsverband activiteiten en initiatieven binnen een intergemeentelijke context bundelen, de communicatie versterken en onderzoek rond cultureel erfgoed stimuleren.

Art. 6. §1. Het erfgoedconvenant behandelt een brede waaier aan cultureel erfgoed. Het erfgoedconvenant besteedt bijzondere aandacht aan:

1° roerend erfgoed: objecten, documenten of andere culturele producten die niet in bewaarinstellingen zijn ondergebracht, alsook objecten, documenten of andere culturele producten die momenteel in bewaarinstellingen zijn ondergebracht maar die vanuit een andere samenhang benaderd moeten worden;

2° immaterieel erfgoed en immateriële aspecten van het cultureel erfgoed.

HOOFDSTUK III. Resultaatgebieden, instrumenten en methodes

Art. 7. §1. De beoogde resultaten van het erfgoedconvenant liggen in drie gebieden:

1° Het erfgoedconvenant beoogt resultaten voor Vlaanderen op het vlak van:

- a) het denken over en de ontwikkeling van nieuwe methodieken en instrumenten voor het voeren van een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid;
- b) het ontwikkelen van een bovenlokale dimensie door interdisciplinair overleg met diverse lokale, bovenlokale en landelijke partners uit de erfgoedsector en externe deskundigen;
- c) het ontwikkelen en het onderzoeken van diverse mogelijkheden tot intergemeentelijke of regionale samenwerking.

2° Het erfgoedconvenant beoogt resultaten voor meerdere erfgoedconvenants op het vlak van:

- a) het verzamelen van metadata over het cultureel erfgoed binnen het toepassingsgebied op een gelijkaardige en uniforme wijze;
- b) het in kaart brengen van de huidige stand van zaken in verband met de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed op een gelijkaardige en uniforme wijze;
- c) het ontwikkelen van actuele instrumenten tot ontsluiting van het cultureel erfgoed op basis van samenwerking en expertise-uitwisseling.

Dit gebeurt steeds met het oog op de ontwikkeling van ervaring en expertise en creëert een meerwaarde op landelijk niveau.

3° Het erfgoedconvenant beoogt resultaten binnen het toepassingsgebied, bedoeld in artikel 2, op het vlak van:

- a) een grotere netwerking en coherentie tussen de sectorale erfgoedactoren en een betere kennis van elkaars werking;
- b) een grotere expertise en optimalisering en uitwisseling van de expertise op diverse werkvelden en een globale visie op behoud en beheer van roerend en immaterieel erfgoed mede door het inzetten van informatie- en communicatietechnologie;
- c) een bundeling van activiteiten en middelen in een intergemeentelijke context;
- d) een betere en coherente communicatie van globale erfgoedinitiatieven binnen het Land van Waas en van de initiatieven van sectorale actoren via bestaande en nieuwe communicatiekanalen, met een grote openheid naar de media;
- e) een actualisering van het denken rond erfgoed en het op stapel zetten van globale projecten voor het Land van Waas rond overkoepelende thema's;

- f) studie- en denkwerk rond schaalvergroting met betrekking tot visieontwikkeling, collectiemobiliteit, depotruimte en afstotingsbeleid;
- g) grotere publieksparticipatie bij concrete erfgoedprojecten en een groter draagvlak voor het erfgoedbeleid.

Dit gebeurt steeds met het oog op de ontwikkeling van ervaring en expertise, waardoor het initiatief een meerwaarde kan genereren voor Vlaanderen of voor andere erfgoedconvenants.

Vanuit de eigenheid van het erfgoedconvenant, gesloten met een intergemeentelijk samenwerkingsverband, wordt de aandacht nadrukkelijk gericht op het cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedwerking met een streekgerichte en gemeentegrensoverschrijdende impact.

§2. Culturele Biografie Vlaanderen vzw, het steunpunt voor de musea, de archiefinstellingen, de bewaarbibliotheken, de documentatiecentra en de erfgoedconvenantswerking en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw, het steunpunt voor de sector volkscultuur, hebben een initiërende taak en een trekkersrol in het bereiken van de resultaten bedoeld in §1, 1° en 2°.

Art. 8. §1. De I.C.W. zal een erfgoedcel als bedoeld in artikel 18, §2, 3°, van het decreet oprichten.

§2. De erfgoedcel van de I.C.W. neemt een coördinerende en ondersteunende rol op zich om in overleg met de aanwezige erfgoedinstellingen, -verenigingen en het Land van Waas het erfgoedconvenant uit te voeren.

§3. De wijze waarop de I.C.W. het erfgoedconvenant uitvoert wordt beschreven in het beleidsplan, als bedoeld in artikel 19 van het decreet.

Het beleidsplan wordt uiterlijk 1 juli 2005, in 15 exemplaren en digitaal, per aangetekende brief naar de administratie gestuurd of tegen ontvangstbewijs aan de administratie bezorgd.

HOOFDSTUK IV. De situering, de werking en het personeel van de erfgoedcel

Art. 9. De I.C.W. stuurt de erfgoedcel effectief en verantwoord aan, verstrekt de nodige middelen en vaardigheden en tekent de procedures uit om de overeengekomen strategie en doelstellingen te bereiken.

Daartoe organiseert de I.C.W. haar erfgoedcel op de volgende wijze:

- 1° de erfgoedcel wordt geleid door de directeur van de I.C.W., begeleid door een stafmedewerker van de I.C.W. en ondersteund door een secretariaat;
- 2° de stuurgroep tekent het algemeen beleid van de erfgoedcel uit en begeleidt en ondersteunt de erfgoedcel in het bepalen van de keuzes van de acties die ondernomen worden. De stuurgroep adviseert het Directiecomité van de I.C.W. dat de beslissingen neemt;
- 3° de plenaire vergadering, bestaande uit de actoren binnen het cultureel-erfgoedveld van het Land van Waas fungeert als klankbordgroep en signaleert noden, lacunes en wensen binnen het cultureel-erfgoedveld in het Land van Waas.

Art. 10. De I.C.W. zorgt minimaal voor de aanstelling van twee voltijdse equivalenten erfgoedcoördinatoren, binnen de erfgoedcel.

De erfgoedcoördinatoren hebben een gelijkwaardige taakverdeling en zijn verantwoordelijk voor de deskundige, inhoudelijke, administratieve en communicatieve uitvoering en eventuele bijsturing van het erfgoedconvenant. De erfgoedcoördinatoren zijn belast met het in kaart brengen, de netwerkvorming, het ontwikkelen van een bovenlokale dimensie, het

ontwikkelen van mogelijkheden tot intergemeentelijke of regionale samenwerking en de uitvoering van een publieksgerichte ontsluiting en maatschappelijke integratie van het cultureel erfgoed.

HOOFDSTUK V. De financiële en logistieke inbreng

Art. 11. §1. De Vlaamse Gemeenschap zal in uitvoering van het decreet een jaarlijks subsidiebedrag voorzien op haar begroting van 300.000 euro voor de uitvoering van het erfgoedconvenant.

Subsidies worden steeds toegekend binnen de perken van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

§2. De Vlaamse Gemeenschap geeft de opdracht aan Culturele Biografie Vlaanderen vzw, het steunpunt voor de musea, de archiefinstellingen, de bewaarbibliotheken, de documentatiecentra en de erfgoedconvenantswerking, om de I.C.W. te ondersteunen bij de ontwikkeling en toepassing van de noodzakelijke beleids- en beheersinstrumenten.

Art. 12. De I.C.W., hierin bijgestaan door de gemeenten van het Land van Waas, draagt ondermeer door middel van logistieke en inhoudelijke ondersteuning en waar mogelijk door inkomsten via de projectwerking bij aan de kosten van de erfgoedcel. Op die manier voorzien de I.C.W. en de gemeenten van het Land van Waas in een eigen inbreng in de realisatie van het erfgoedconvenant.

HOOFDSTUK VI. Slotbepalingen

Art. 13. §1. Bijsturingen en eventuele daaruit voortvloeiende wijzigingen van het erfgoedconvenant zijn mogelijk, op verzoek van elke partij en mits beide partijen akkoord gaan onverminderd de bepalingen in artikel 11, §1.

§2. De Vlaamse Gemeenschap behoudt de mogelijkheid om van het erfgoedconvenant af te wijken als ze daartoe juridisch verplicht wordt door een andere nationale of internationale overheidsinstantie. De lokale overheid kan daarbij geen aanspraak maken op schadeloosstelling door de Vlaamse Gemeenschap.

De I.C.W. behoudt de mogelijkheid om van het erfgoedconvenant af te wijken als ze daartoe juridisch verplicht wordt door de Vlaamse overheid of een nationale of internationale overheidsinstantie. De Vlaamse Gemeenschap kan daarbij geen aanspraak maken op schadeloosstelling door de I.C.W..

Opgemaakt in 2 exemplaren

In Brussel op (Datum)

Elke partij verklaart een ondertekend exemplaar te hebben ontvangen.

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

Bert ANCIAUX

Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel,

Voor de I.C.W.

Kris VAN DER COELDEN
De Voorzitter,

François SMET
Een Ondervoorzitter,